Jak Charita Most pomáhá dětem v těžkých životních situacích

4.5.2026 - | Charita ČR

Představte si dítě, které chodí do školy, ale nenosí domácí úkoly. Často bývá podrážděné a nemá žádné kamarády. Za jeho chováním se přitom může skrývat mnohem víc než jen „nechuť do školy“ – třeba vyrůstání v chudé rodině, zažívá šikanu nebo násilí doma. Takový start do života se do dětského vývoje propisuje velmi silně. Bez podpory svých blízkých, bezpečí a pozitivních vzorů se děti jen těžko orientují ve světě kolem sebe. Právě proto existují sociální služby, které jim i jejich rodinám pomáhají zvládat náročné situace.

Do tří z nich jsme se na konci dubna vypravili spolu s kolegy a kolegyněmi z evropských Charit.

Coolna v Žatci dává dětem bezpečný prostor

> "Abychom mohli s dětmi pracovat, musíme nejdříve získat jejich důvěru,"

vysvětluje **Michaela Lochmanová**, vedoucí nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Coolna Žatec. Coolna zabírá celé poschodí velkého domu v centru města nedaleko jedné základní školy. Nabízí bezpečný prostor nejen pro smysluplné využití volného času mládeže nebo individuální poradenství.

V herně tu na dětské návštěvníky čeká pingpongový stůl a stolní fotbálek, v jiné místnosti stojí na stolech několik obrazovek stolních počítačů. **Na nich si mohou děti psát školní úkoly, mnohé ani nemají kde jinde, doma takové zařízení zpravidla ani nemají.** I díky podpoře dárců tu mají zázemí, které by jinak neměly. Dnes tu ale žádné dítě není, Coolna je kvůli zmíněné návštěvě lidí z evropských Charit zavřená. Jinak se jich tu hemží v odpoledních hodinách kolem patnácti.

Do Coolny může dítě přijít a přihlásit se pod svým jménem, případně pod přezdívkou a pobýt tu nejvýš dvě hodiny. To proto, aby se při omezené kapacitě během odpoledne prostřídalo víc dětí a první parta „nezablokovala“ přístup ostatním na celé odpoledne. Postupně jich sem denně zavítá kolem čtyřiceti.

Setkání s dětmi v Coolně probíhá hravou formou, aby to děti bavilo, a vše ale má svůj přesný účel, nasměrovaný k tomu, aby byl v případě potřeby objeven kořen problému a bylo možné s tím něco dělat – pro dobro dětí a často i celé rodiny, protože děti si nosí dobré návyky domů.

> "I když se rodiče snaží, nemusejí být potřeby dítěte naplněny,"

vysvětluje **Michaela Lochmanová**, protože rodiče nemusejí sami svoji roli zvládnout.

S nabídkou her a dalších aktivit se pojí také nabídka rozhovorů s odborníky z Coolny, ke kterému vyzývají i hesla rozvěšená po stěnách: **Chceš pomoci se školou?, Nevíš jak využít volný čas?, Nemáš se komu svěřit?, Nemáš kamarády? anebo Chceš si jen tak pokecat?**

S každým z dětských návštěvníků je na začátku uzavřena ústní smlouva, kde si dítě samo určí, na čem by chtělo spolupracovat a od toho se odvíjí individuální plán. Děti přívětivou formou získávají dovednosti, které jim pak budou sloužit v průběhu jejich dospělého života – od vaření, přes péči o sebe nebo své oblečení, až po přípravu na pracovní pohovory, nebo hospodaření vlastním rozpočtem.

Metodika z Trnavy pomáhá odhalit skryté problémy

Jak se dostat ke kořeni problémů nejen v Coolně? Pracovníci si pochvalují metodiku, kterou vypracovali odborníci z Trnavské univerzity. Ti zpracovali dva komplexní testy, které se zabývají tématem práce s dítětem i rodinou.

Obsahem testů jsou rozsáhlé dotazníky s více než stovkou otázek v každém z nich. Najdete zde otázky typu: Dítě je apatické, jakoby bez emocí, má modřiny a drobná poranění, vyhýbá se kontaktu, má časté absence ve škole, bolesti hlavy a uší, neléčená zranění, je agresivní vůči ostatním nebo naopak náhle ztratilo řeč či se snaží být neviditelné.

Na každou z otázek – možných varovných příznaků – se sociální pracovníci zamyslí a snaží najít odpověď. **Vyhodnocení dotazníku pak může ukázat na problém.** A popsaná metodika je důkazem a vodítkem, jakým směrem účinně napřít pomoc.

Další služba v Žatci pomáhá rodinám řešit problémy krok za krokem

Součástí služeb v Žatci jsou také **sociálně aktivizační služby pro rodinu**, přezdívané **„sasky“** či **„sasanky“**. Jak fungují, jsme si ve zkratce předvedli na malém experimentu s pěti dobrovolníky vybranými z návštěvníků, tedy členek a členů exkurze Caritas.

Jedna osoba se vžila do role přetížené matky samoživitelky, další hrála majitelku bytu, která k ní jde vymáhat dlužené nájemné, jiné dvě byly zástupkyně školy a sociálního odboru a nakonec tu byl muž představující pubertálního syna, který se zatvrdil, že nebude chodit do školy. A všichni najednou mluvili a spílali ženě samoživitelce, stojící uprostřed nich, a chtěli s ní okamžitě vyřešit svůj problém. Ta si schovala hlavu do dlaní a „zamrzla“.

A pak přišly na scénu pracovnice „sasanek“. Odvedly stranou zástupkyni školy, pak paní ze sociálky, nakonec i majitelku bytu s tím, že záležitosti vyřeší separátně. Zbyl jen pubertální syn a matka samoživitelka, teď už trochu „zklidněná“ tím, že problém je jen jeden, je možné ho v klidu probrat a postupně se vypořádat se vším, co je potřeba.

„Cítila jsem se hrozně,“ řekla v samém závěru hlavní postava této scénky, představující matku samoživitelku.

> "Poté, co se počet problémů zredukoval, jsem ale pocítila obrovskou úlevu,"

dodala s nehraným úsměvem. „Vidíte, a takto funguje ‚saska‘,“ glosovala hranou scénku vedoucí Michaela Lochmanová. Taková pomoc může rozhodnout o tom, jestli rodina situaci zvládne. A doplnila, že pubertální syn se choval naprosto přirozeně, protože pudově chránil ohroženou maminku, odmítl ji opustit a odejít do školy.

Metodika z Trnavy pomáhá odhalit skryté problémy

Jak se dostat ke kořeni problémů nejen v Coolně? Pracovníci si pochvalují metodiku, kterou vypracovali odborníci z Trnavské univerzity. Ti zpracovali dva komplexní testy, které se zabývají tématem práce s dítětem i rodinou.

Obsahem testů jsou rozsáhlé dotazníky s více než stovkou otázek v každém z nich. Najdete zde otázky typu: Dítě je apatické, jakoby bez emocí, má modřiny a drobná poranění, vyhýbá se kontaktu, má časté absence ve škole, bolesti hlavy a uší, neléčená zranění, je agresivní vůči ostatním nebo naopak náhle ztratilo řeč či se snaží být neviditelné.

Na každou z otázek – možných varovných příznaků – se sociální pracovníci zamyslí a snaží najít odpověď. **Vyhodnocení dotazníku pak může ukázat na problém.** A popsaná metodika je důkazem a vodítkem, jakým směrem účinně napřít pomoc.

Další služba v Žatci pomáhá rodinám řešit problémy krok za krokem

Součástí služeb v Žatci jsou také **sociálně aktivizační služby pro rodinu**, přezdívané **„sasky“** či **„sasanky“**. Jak fungují, jsme si ve zkratce předvedli na malém experimentu s pěti dobrovolníky vybranými z návštěvníků, tedy členek a členů exkurze Caritas.

Jedna osoba se vžila do role přetížené matky samoživitelky, další hrála majitelku bytu, která k ní jde vymáhat dlužené nájemné, jiné dvě byly zástupkyně školy a sociálního odboru a nakonec tu byl muž představující pubertálního syna, který se zatvrdil, že nebude chodit do školy. A všichni najednou mluvili a spílali ženě samoživitelce, stojící uprostřed nich, a chtěli s ní okamžitě vyřešit svůj problém. Ta si schovala hlavu do dlaní a „zamrzla“.

A pak přišly na scénu pracovnice „sasanek“. Odvedly stranou zástupkyni školy, pak paní ze sociálky, nakonec i majitelku bytu s tím, že záležitosti vyřeší separátně. Zbyl jen pubertální syn a matka samoživitelka, teď už trochu „zklidněná“ tím, že problém je jen jeden, je možné ho v klidu probrat a postupně se vypořádat se vším, co je potřeba.

„Cítila jsem se hrozně,“ řekla v samém závěru hlavní postava této scénky, představující matku samoživitelku.

> Poté, co se počet problémů zredukoval, jsem ale pocítila obrovskou úlevu,

dodala s nehraným úsměvem. „Vidíte, a takto funguje ‚saska‘,“ glosovala hranou scénku vedoucí Michaela Lochmanová. Taková pomoc může rozhodnout o tom, jestli rodina situaci zvládne. A doplnila, že pubertální syn se choval naprosto přirozeně, protože pudově chránil ohroženou maminku, odmítl ji opustit a odejít do školy.

https://www.charita.cz/aktuality/z-domova/jak-charita-most-pomaha-detem-v-tezkych-zivotnich-situacich